

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління земельними ресурсами



“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

Свилюков Т.О.

2024р.

СХВАЛЕНО

На засіданні кафедри управління
земельними ресурсами

Протокол № 12 від «06» травня 2024р.

Завідувач кафедри

Дорош О.С.

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Геодезія та землеустрій»

Мартин А.Г.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні

Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво

Спеціальність: 193 -Геодезія та землеустрій

Освітня програма: «Геодезія та землеустрій»

Факультет землевпорядкування

Розробники:

Дорош Й.М., професор земельного кадастру, д.е.н. професор

Бутенко Є.В., доцент кафедри управління земельними ресурсами, к.е.н., доцент

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра управління земельними ресурсами

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Декан факультету

Євсюков Т.О.

“___” _____ 2024р.

СХВАЛЕНО

На засіданні кафедри управління

земельними ресурсами

Протокол № від «__» _____ 2024р.

Завідувач кафедри

_____ Дорош О.С.

РОЗГЛЯНУТО

Гарант ОП «Геодезія та землеустрій»

_____ Мартин А.Г.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні

Галузь знань: 19 Архітектура та будівництво

Спеціальність: 193 -Геодезія та землеустрій

Освітня програма: «Геодезія та землеустрій»

Факультет землепорядкування

Розробники:

Дорош Й.М., професор земельного кадастру, д.е.н. професор

Бутенко Є.В., доцент кафедри управління земельними ресурсами, к.е.н., доцент

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2024 р.

**Опис навчальної дисципліни
Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні**

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітній ступінь	
Освітній ступінь	Магістр
Спеціальність	193 «Геодезія та землеустрій»
Освітня програма	Геодезія та землеустрій
Характеристика навчальної дисципліни	
Вид	Вибіркова
Загальна кількість годин	120
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість змістових модулів	3
Курсовий проект (робота)	В робочому навчальному плані немає
Форма контролю	іспит
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти	
	денна форма здобуття вищої освіти
Рік підготовки	2024
Семестр	3
Лекційні заняття	20 год.
Практичні, семінарські заняття	-
Лабораторні заняття	40 год.
Самостійна робота	60 год.
Індивідуальні завдання	-
Кількість тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних	6 год.
самостійної роботи студента	6 год.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є отримання студентами базових знань у сфері земельних відносин, їх теоретична підготовка до практичної діяльності, спрямована на засвоєння: теоретичних аспектів (понятійного апарату, завдань, функцій, принципів) формування обмежень у використанні земель, обтяжень прав на земельні ділянки); інституційного забезпечення формування обмежень у використанні земель, обтяжень прав на земельні ділянки; підходів до класифікації територіальних обмежень у використанні земель, обтяжень прав на земельні ділянки, їх особливостей; основ із планування територіальних обмежень у використанні земель; сутності методів проектування меж обмежень, обтяжень у використанні земельних ділянок; методичних підходів стосовно оцінки недоодержаних доходів землекористувачами під дією обмежень у використанні земель та обтяжень прав на земельні ділянки; порядку реєстрації обмежень у використанні земель у Державному земельному кадастрі.

Завдання дисципліни полягає у формуванні сучасних орієнтацій та бачень вирішення проблем, пов'язаних із запровадженням та ефективним функціонуванням інституту обмежень у використанні земель, земельних ділянок і обтяжень прав на них.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК):

ІК 1. Здатність розв'язувати задачі прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру в сфері геодезії та землеустрою.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК03. Здатність розробляти проекти та управляти ними.

ЗК04. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК05. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ЗК06. Прагнення до збереження навколишнього середовища.

фахові (спеціальні) компетентності (СК):

СК02. Здатність критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою та суміжних галузей знань.

СК03. Здатність ефективно застосовувати теорії, принципи та технології математики, природничих, технічних, соціальних, економічних наук при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК04. Здатність здійснювати пошук необхідної інформації, обирати і застосовувати сучасні методи обробки, аналізу, оцінювання та оприлюднення даних, зокрема геопросторових, та метаданих при розв'язанні комплексних задач геодезії та землеустрою.

СК05. Здатність обґрунтовувати і оцінювати методи обстежень, вишукувань, випробувань, діагностики, моніторингу об'єктів геодезії та землеустрою.

СК06. Здатність розробляти і реалізовувати проекти у сфері геодезії та землеустрою, а також дотичних до неї міждисциплінарних напрямів із урахуванням технічних, економічних, соціальних, правових та екологічних аспектів.

СК07. Здатність організовувати діяльність та ефективно керувати складними та/або непередбачуваними робочими процесами у сфері геодезії та землеустрою.

Програмні результати навчання навчальної дисципліни:

РН03. Приймати ефективні рішення щодо розв'язання завдань прикладного, дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері геодезії та землеустрою, аналізувати

альтернативи, будувати прогнози, оцінювати ризики, зокрема в умовах неповної та/або суперечливої інформації та неоднозначних вимог.

РН04. Будувати і досліджувати концептуальні, математичні і комп'ютерні моделі об'єктів і процесів, застосовувати їх для створення інновацій у сфері геодезії та землеустрою.

РН06. Співпрацювати із замовниками та виконавцями робіт та послуг, готувати тендерні пропозиції в сфері геодезії та землеустрою, укласти відповідні договори.

РН07. Обґрунтовувати вибір обладнання, технологій і процесів щодо управління виробництвом і проведення досліджень у сфері геодезії та землеустрою і суміжних галузях.

РН08. Розробляти і керувати проєктами з урахуванням технологічних умов та вимог щодо управління виробництвом у сфері геодезії та землеустрою та з дотичних міждисциплінарних напрямів, з урахуванням економічних, соціальних, екологічних і правових аспектів; готувати технічні завдання, заявки на фінансування проєктів, здійснювати планування робіт, планувати ресурси і керувати ними.

РН09. Розробляти і впроваджувати заходи з оперативного та перспективного управління, прогнозування і планування геодезичного, картографічного та землевпорядного виробництва з урахуванням наявних ресурсів та часових обмежень.

РН11. Виконувати комплексний аналіз і оцінювання стану об'єктів геодезії та землеустрою і оцінювати наслідки від запровадження практичних заходів.

РН12. Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію у сфері геодезії та землеустрою до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються.

РН13. Виконувати обстеження, випробування, діагностику, моніторинг об'єктів геодезії та землеустрою, розробляти заходи з охорони земель та оцінювати їх наслідки.

РН14. Критично осмислювати сучасні проблеми і перспективні напрями розвитку геодезії та землеустрою, дотичні міждисциплінарні проблеми.

2. Програма та структура навчальної дисципліни для: - повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Денна форма				
	усього	у тому числі			
л		п	лаб	с.р.	
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи та інституційне забезпечення формування обмежень у використанні земель, обтяжень прав на земельні ділянки					
Тема 1. Теоретичні основи формування обмежень у використанні земель, земельних ділянок і обтяжень прав на земельні ділянки	12	2		4	6
Тема 2. Досвід Європейське право, формування обмежень у землекористуванні у країнах ЄС	12	2		4	6
Тема 3. Законодавче забезпечення формування та реєстрації обмежень та обтяжень у використанні земель	12	2		4	6
Разом за змістовим модулем 1	36	6	-	12	18
Змістовий модуль 2. Класифікація обмежень у використанні земель, земельних ділянок та оцінка недоодержаних доходів під їх дією					
Тема 4. Класифікація територіальних обмежень у використанні земель та підстави для їх встановлення	12	2		4	6
Тема 5. Класифікація обмежень у використанні земельних ділянок і обтяжень прав на земельні ділянки	12	2		4	6

Тема 6. Оцінка недоодержаних доходів внаслідок встановлення обмежень у використанні земель, земельних ділянок	12	2		4	6
Тема 7. Методичні підходи до оцінки обмежень у використанні земель приватної власності, обтяжених консервацією, в тому числі внаслідок бойових дій та забруднення вибухонебезпечними предметами	12	2		4	6
Разом за змістовим модулем 2	48	8		16	24
Змістовий модуль 3. Планування територіальних обмежень у використанні земель, земельних ділянок у процесі здійснення землеустрою, реєстрація їх у складі державного земельного кадастру					
Тема 8. Планування територіальних обмежень у використанні земель	12	2		4	6
Тема 9. Землеустрій як інструмент встановлення меж обмежень у використанні земельних ділянок і земельних сервітутів	12	2		4	6
Тема 10. Порядок реєстрація обмежень у використанні земель у складі Державного земельного кадастру	12	2		4	6
Разом за змістовим модулем 3	36	6		12	18
Усього годин	120	20		40	60

3. Теми лабораторних (практичних, семінарських) занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1		
1.	Методологія формування обмежень у використанні земель, обтяжень прав на земельні ділянки	4
2.	Законодавче забезпечення формування обмежень у використанні земель	4
3.	Аналіз та оцінка існуючих нормативів формування обмежень у використанні земель. Параметричний метод	4
Модуль 2		
4.	Класифікація режимоутворюючих об'єктів.	4
5.	Аналіз заборонених видів діяльності й обов'язків щодо вчинення певних дій на основі землепорядного та містобудівного регламентів	4
6.	Порядок та методичні підходи до оцінки недоодержаних доходів із відшкодування втрат і збитків, спричинених обмеженням у використанні земель	4
7.	Відшкодування збитків, спричинених обмеженнями у використанні земель, в тому числі внаслідок бойових дій	4
Модуль 3		
8.	Проектування меж територіальних обмежень	4
9.	Порядок встановлення меж обмежень у використанні земель і земельних сервітутів	4
10.	Реєстрація обмежень у використанні земель, земельних ділянок у складі державного земельного кадастру	4
	Разом	40

4. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Обмеження у використанні земельних ділянок	20
2	Обтяження у використанні земельних ділянок	20
3	Відшкодування збитків, спричинених обмеженнями у використанні земель	20

5. Засоби діагностики результатів навчання:

- екзамен;
- модульні тести;
- захист лабораторних та практичних робіт.

6. Методи навчання

- словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо);
- практичний метод (лабораторні, практичні заняття);
- наочний метод (метод ілюстрацій, метод демонстрацій);
- робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату);
- відеометод (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо);
- самостійна робота (виконання завдань);
- інші види.

7. Методи оцінювання

- екзамен;
- усне або письмове опитування;
- модульне тестування;
- захист лабораторних та практичних робіт;
- презентації та виступи на наукових заходах;
- інші види.

8. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України».

Таблиця 1 – Співвідношення між національними оцінками і рейтингом здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна та результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу здобувача вищої освіти з навчальної роботи $R_{\text{нр}}$ (до 70 балів): $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$.

9. Навчально-методичне забезпечення

- електронний навчальний курс навчальної дисципліни (на навчальному порталі НУБіП України eLearn - <https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=2016>);
- конспекти лекцій та їх презентації (в електронному вигляді);

- підручники, навчальні посібники, практикуми;
- методичні матеріали щодо вивчення навчальної дисципліни для здобувачів вищої освіти денної форми здобуття вищої освіти.

1. Методичні вказівка для виконання практичних робіт з дисципліни «Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні» для студентів ОС «Магістр» денної форми навчання зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» / О.С. Дорош, І.П. Купріяничик. – К.:СПД. Юр. ЮМ —2022, с. 41.

2. Методичні вказівка для виконання лабораторних робіт з дисципліни «Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні» для студентів заочної форми навчання ОС «Магістр» зі спеціальності 193 «Геодезія та землеустрій» / О.С. Дорош, І.П. Купріяничик. – К.:СПД. Юр. ЮМ —2022, с. 21.

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Дорош Й.М., Дорош О.С. Формування обмежень та обтяжень у землекористуванні: [навчальний посібник] / Й.М. Дорош, О.С. Дорош. – Херсон: Грінь Д.С., 2017. – 650 с.

2. Дорош Й.М., Дорош О.С. Теоретико-методологічні засади формування обмежень у використанні земель та обтяжень прав на земельні ділянки: [монографія] / Й.М. Дорош, О.С. Дорош. – Херсон: Грінь Д.С., 2016. – 656 с.

3. Дорош Й.М. Інститути сільськогосподарського землекористування, проблеми функціонування та шляхи їх вирішення / Й.М. Дорош // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2014. – № 3 – 4. – С. 4 – 11.

4. Дорош Й.М. Методичні підходи до виготовлення технічної документації із землеустрою щодо встановлення меж частини земельної ділянки, на яку поширюється право суборенди, сервітуту / Й.М. Дорош // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2015. – № 1. – С. 27 – 34.

5. Дорош Й.М., Дорош О.С. Державні стандарти, норми і правила як механізм формування інституціонального середовища територіального планування землекористування / Й.М. Дорош, О.С. Дорош // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2015. – № 2 –3. – С. 3 – 12.

6. Дорош Й.М. Методологічні основи встановлення обмежень у використанні земель, обтяжень прав на земельну ділянку в процесі землеустрою / Й.М. Дорош // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2016.–№1–2.–С.4–15.

7. Дорош Й.М. Наукове обґрунтування сутності понять «обмеження у використанні земель» і «обтяжень прав на земельну ділянку» / Й.М. Дорош, А.М. Третяк // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2016.–№3.–С.40–46.

8. Дорош Й.М., Купріяничик І.П. Окремі аспекти формування та державної реєстрації еколого-технологічних обмежень у використанні земель / Й.М. Дорош, І.П. Купріяничик // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. –2017.–№1.–С.13–20.

9. Дорош Й.М., Купріяничик І.П. Проблемні аспекти розроблення проектів землеустрою щодо встановлення меж обмежень у використанні земель та їх режимоутворюючих об'єктів / Й.М. Дорош, І.П. Купріяничик // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2016. – № 4. – С. 11 – 18.

10. Дорош О. С., Буряк Р.І., Купріяничик І.П. Землевпорядний регламент як інструмент планування розвитку землекористування в Україні / О.С. Дорош, Р.І. Буряк, І.П. Купріяничик // Землеустрій, кадастр і моніторинг земель. – 2017. – № 2. – С. 20 – 27.

11. Закон України «Про Державний земельний кадастр» від 07.07.2011 № 3613-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу:<http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/3613-17>.

12. Закон України «Про екологічну мережу України» від 24 червня 2004 року N 1864-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1>
13. Закон України «Про землеустрій» від 22.05.2003 No 858-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/858-15/page>.
14. Закон України «Про землі енергетики та правовий режим спеціальних зон» від 09.07.2010 No 2480-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/2480-17/page>.
15. Закон України «Про зону надзвичайної екологічної ситуації» від 13.07.2000 No 1908-III [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1908-14>.
16. Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» 17.02.2011 No 3038-VI [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/3038-17>.
17. Дорош Й, Барвінський А, Харитоненко Р, Братінова М. Наукові підходи щодо формування класифікації режимоутворюючих об'єктів та обмежень (на прикладі територій водних об'єктів). Землеустрій кадастр і моніторинг земель. 2021. - №4. Ст 37-46.
18. Дорош Й, Барвінський А, Ібаттулін Ш, Дорош А, Дорош О. Аналіз чинного класифікатора видів цільового призначення земель сільськогосподарського призначення та пропозиції щодо його удосконалення Землеустрій кадастр і моніторинг земель. – 2021.- №2. Ст 4-13.
19. Закон України «Про фермерське господарство» від 19.06.2003 No 973-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/973-15>.
20. Закон України «Про Червону книгу України» від лютого 2002 року N 3055-III [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3055-14>.
21. Закону України «Про використання земель оборони» від 27 листопада 2003 року No 1345-IV [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1345-15>